

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kpkf.VII.39.195/2020/3.

A tanács tagjai: . Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke

. Kulicity Mária

előadó bíró

. Farkas Katalin Éva

bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. T. Tóth Balázs ügyvéd
(címe)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője: ... kamarai jogtanácsos

A per tárgya: végkielégítés

A fellebbezett határozat: Fővárosi Törvényszék 33.K.702.257/2020/3.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 33.K.702.257/2020/3. számú végzését hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségének összegét 20.000 (húszezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2012. október 1. napjától állt az alperes alkalmazásában közalkalmazotti jogviszonyban. A honvédelmi alkalmazottak jogállásáról szóló 2018. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Haj. tv.) 2019. január 1-jei hatálybalépésével a felperes közalkalmazotti jogviszonya a törvény 97. § (1) bekezdése alapján honvédelmi alkalmazotti jogviszonnyá alakult át. Az alperes a Haj. tv. 97.§ (2) bekezdésére hivatkozással 2019. január 16-án kinevezést adott részére azzal a tájékoztatással, hogy

annak elfogadásáról legkésőbb a kézhezvételt követő négy naptári napon írásban nyilatkoznia kell: ha nem fogadja el a kinevezést vagy nem tesz nyilatkozatot a megadott határidőn belül, akkor a jogviszonya, mivel honvédelmi alkalmazotti jogviszonyt nem tölthet be, a Haj. tv. 97. § (1) bekezdése alapján a nyilatkozattételt vagy a határidő elteltét követő első munkanappal megszűnik. Figyelemmel arra, hogy a jogviszony nem felmentéssel, hanem a törvény erejénél fogva szűnik meg, felmentési időre és végkielégítésre nem válik jogosulttá.

- [2] A felperes a munkáltató által adott kinevezést nem írta alá, 2019. január 19-én úgy nyilatkozott, hogy azt nem fogadja el. Az alperes 2019. január 23-án kelt „Értesítés jogviszony megszüntetéséről” elnevezésű okiratban közölte, hogy a jogviszonyt a Haj. tv. 97.§-a alapján, a törvény erejénél fogva 2019. január 21. napjával „megszünteti”, mert a felperes az új jogviszony létrejöttét alátámasztó kinevezési dokumentumot nem fogadta el. Az okirat tartalmazott jogorvoslati kioktatást, mely szerint „Jelen megállapodással szemben annak kézhezvételétől számított 30 napon belül keresettel fordulhat a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz.”

Kereset és védírat

- [3] A felperes 2020. február 14-én keresetet terjesztett elő 1.467.000 forint végkielégítés megfizetése iránt, keresete jogalapjaként hivatkozott a Haj. tv. 42. § (1) bekezdésére. Előadta, hogy a jogviszonya - ilyen tartalmú törvényi rendelkezés hiányában - nem a törvény erejénél fogva szűnt meg, hanem az alperes felmentése alapján, amelynek indoka azonban nem helytálló, mivel a jogszabály nem ismer olyan megszüntetési okot, amely szerint a munkavállaló jogviszonya megszüntetésre kerülhet olyan indokkal, hogy a kinevezési okiratot nem írta alá. De ha lenne is ilyen indok, végkielégítést akkor is köteles lenne fizetni az alperes a jogviszony megszüntetésére tekintettel. A keresetindítási határidővel kapcsolatban hivatkozott a Haj. tv. 4.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 286. § (1) bekezdésében meghatározott munkajogi elévülési időre.
- [4] Az alperes védíratában elsődlegesen a keresetlevél visszautasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felperesnek az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontja alapján harminc napon belül kellett volna előterjeszteni a munkaviszony megszüntetésének jogellenességével kapcsolatos igényét, a keresetlevél elkésett. E körben hivatkozott a 4/2013. (IX. 23.) KMK véleményben foglaltakra is, mely szerint az új Mt-ben meghatározott valamennyi olyan esetben, amikor az érvényesíteni kívánt jogként a fél a másik fél megszüntetésre irányuló jognyilatkozatának jogellenességét állítva kívánja érvényesíteni az ebből eredő jogkövetkezményeket, a keresetlevél benyújtásának határideje harminc nap. Előadta, hogy a felperesi keresetlevélben foglalt érvelést a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4) bekezdése szerint annak tartalma szerint szükséges figyelembe venni. A felperes a végkielégítés iránti igényét az alperes jogviszonyt megszüntető értesítésére alapította, egyidejűleg kifogásolva a munkáltató jogviszonyt megszüntető jognyilatkozatának tartalmát és jogi hivatkozásait. Érdemben kérte a kereset elutasítását arra hivatkozással, hogy a felperes jogviszonya nem felmentéssel szűnt meg, ezért nem jogosult végkielégítésre; a keresetet összecszerűségében is vitatta.

Az elsőfokú bíróság végzése

- [5] A törvényszék végzésével a keresetlevelet a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontja alapján visszautasította. A határozat indokolása szerint a jogviszony megszüntetéséről rendelkező jognyilatkozat közlése 2019. január 23. napján történt, a felperes a 2020. február 14-én előterjesztett keresetlevéllel a

keresetindítási határidőt elmulasztotta, figyelemmel a Haj. tv. 4. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontjára. Egyben tájékoztatta a felperest, hogy a keresetlevél nem a Kp. 37.§ (2) bekezdése szerint került előterjesztésre, mert ahhoz nem csatolta a honvédelmi alkalmazotti kinevezést.

A fellebbezés és az alperes észrevétele

- [6] A végzés ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a per folytatására, az Mt. 286. § (1) bekezdése, 287. § (1) bekezdés b) pontja és a Kp. 37. § (2) bekezdése, 45. §, valamint a Pp. 110. § (1) bekezdés a) pontja megsértésére hivatkozva. Előadta, hogy a keresetét nem a jogviszony megszüntetésének jogellenességére alapította, a jogviszony megszüntetés jogellenességét a keresetben nem állította, arra jogcímet nem alapított, a keresetben előterjesztett igény jogszerű jogviszony megszüntetés esetén is jár. Miután nem a jogviszony jogellenességét támadta, ezért a keresetindítási határidő az általános elévülési idő szerinti három év.
- [7] A felperes szerint jogellenes a végzés azon megállapítása is, hogy a keresetlevél hiányos, mert nem tartalmazza a kinevezését. Miután a felperes honvédelmi alkalmazotti kinevezést nem írt alá, ezért ilyen bizonyíték - a keresetlevélből is kitűnően - nem áll rendelkezésre, így ennek számon kérése rajta törvénysértő. A visszautasítás elkésett, mert a Kp. 45. § (1) bekezdése és a Pp. 110. § (1) bekezdés a) pontja szerint az elnöknek 8 napja van megvizsgálni, hogy a kereset elkésett-e, és a bírósághoz érkezéstől számított legkésőbb harminc napon belül kell megtenni a szükséges intézkedéseket, melyre nem került sor. A törvényi határidők a bíróságot is kötik és azok megsértésének kell lennie jogkövetkezménynek, az elkésett visszautasítás hatályon kívül helyezése szükséges. Hivatkozott a BDT. 2019.4110. számú eseti döntésben foglaltakra, mely szerint ha a bíróság a hiányos, kellően nem felszerelt keresetlevelet közli az alperessel, a hiányosságra alapítottan utóbb sem a keresetlevél visszautasítására, sem az eljárás megszüntetésére már nem kerülhet sor.
- [8] Az alperes észrevétele az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyására irányult. Hivatkozásképpen előadta, hogy a munkaviszony jogellenes megszüntetésével kapcsolatos valamennyi igényt harminc napon belül kell érvényesíteni. A felperesi keresetlevélben foglalt érvelést a Kp. 2. § (4) bekezdése alapján annak tartalma szerint szükséges figyelembe venni: a felperes a végkielégítés iránti igényét az alperes jogviszony megszűnéséről szóló értesítésére alapította, kifogásolva annak tartalmát és jogi hivatkozásait. Emellett helyesen tartalmazza a végzés azt is, hogy a felperes keresetlevele nem szabályszerűen került előterjesztésre, mert ahhoz a honvédelmi alkalmazotti kinevezés csatolásra nem került, és a végzésben nem történt utalás aláírt (elfogadott) kinevezésre. Tévesen hivatkozik a felperes arra is, hogy a keresetlevelet visszautasító végzés elkésett vagy jogszabálysértő lenne. A Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság az eljárást bármely szakaszában megszünteti, ha a 48. § (1) bekezdés a)-i) pontja alapján a keresetlevél visszautasításának lenne helye. Emellett a Kp. 42. § (1), (4) bekezdései is alátámasztják, hogy a kereset közlését követően is van helye visszautasításnak, hiszen az alperes védírata erre is irányulhat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A fellebbezés - az alábbiak szerint - megalapozott.

- [10] A Haj. tv. 42. § (1) bekezdése határozza meg, hogy mely esetekben jogosult a honvédelmi alkalmazott végkielégítésre. A Haj. tv. 42.§ (1) bekezdés a) pontja szerint végkielégítés illeti meg a honvédelmi alkalmazottat, ha a honvédelmi alkalmazotti jogviszonya felmentéssel szűnik meg.
- [11] A Haj. tv-nek általános háttérjogszabálya az Mt. A Haj. tv. 4. § (1) bekezdése szerint a honvédelmi alkalmazotti jogviszonyra az Mt. szabályait az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A jogellenes jogviszony megszüntetés jogkövetkezményeit a Haj tv. nem szabályozza, arra nézve a Haj. tv. 4. § (1) bekezdése és 43. §-a alapján az Mt. 82-84.§-ai alkalmazandóak. Az Mt. 82. § (3) bekezdése szerint a munkavállaló jogosult a végkielégítés összegére, ha munkaviszonya jogellenesen nem felmondással szűnt meg, illetőleg a munkaviszonya megszűnéskor a 77. § (5) bekezdés b) pontja alapján nem részesült végkielégítésben.
- [12] A keresetindítási határidőre a Haj. tv. 4.§-a folytán ugyancsak az Mt. szabályai az irányadóak. Az Mt. 286. § (1) bekezdése szerint a munkajogi igény három év alatt évül el. Az Mt. 287. § (1) bekezdés b) pontja alapján a keresetlevelet a munkáltatói jognyilatkozat közlésétől számított harminc napon belül kell előterjeszteni a munkaviszony megszüntetésének jogellenességével kapcsolatos igény érvényesítése iránt.
- [13] A Kp. 2.§ (4) bekezdése szerint ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a bíróság a közigazgatási jogvitát a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között bírálja el. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. A Kp. 85.§ (1) bekezdése szerint a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja. A Kp. 37. § f) pontja előírja, hogy a keresetlevélnek tartalmaznia kell a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával. Mindezek alapján a felperes által a keresetlevélben megjelölt jogsérelm az, ami meghatározza a bíróság vizsgálódási jogkörét, az a kereseti kérelem meghatározó része.
- [14] Annak eldöntése során, hogy a felperesnek a keresetlevelét a harminc napos vagy a három éves munkajogi elévülési időn belül kellett előterjesztenie, azt kellett vizsgálni, hogy a felperes végkielégítés iránti igényét mire alapítja: keresete a jogellenes megszüntetés jogkövetkezményét szabályozó Haj. tv. 4. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Mt. 82. § (3) bekezdésén alapul vagy pedig a Haj. tv. 42. § (1) bekezdés a) pontján. A felperes keresete alapjául szolgáló tényelőadása, állítása az volt, hogy az „Értesítés a jogviszony megszüntetéséről” szóló okirat valójában egy felmentés, ily módon szűnt meg a honvédelmi alkalmazotti jogviszonya, erre tekintettel kérte az alperes kötelezését végkielégítés megfizetésére. Keresete jogalapját konkrétan meg is jelölte: a Haj. tv. 42.§ (1) bekezdés a) pontját, az Mt. 82.§ (3) bekezdésére nem hivatkozott. Ez utóbbi rendelkezés azt az esetet szabályozza, ha a jogviszony megszüntetésének módja, pl. azonnali hatályú felmentés jogellenes, és ezért - bár a munkaviszony megszüntetés jogszerűsége esetén a munkavállaló nem jogosult a végkielégítésre -, a jogellenesség jogkövetkezményeként az megilleti. A felperes keresete ellenben azon alapul, hogy az alperes intézkedése - alakilag és tartalmilag egyaránt - felmentés volt, ezért - függetlenül attól, hogy az jogszerű vagy jogellenes-e - megilleti a végkielégítés. A felperes a felmentésre, mint munkáltatói intézkedésre alapította végkielégítés iránti igényét.
- [15] A perbeli jogvita tárgya, tehát - a felperes keresete alapján - nem az, hogy jogellenes volt-e a jogviszony megszüntetése, hanem hogy milyen módon szűnt meg a felperes jogviszonya. A felperes által állított munkáltatói felmentés alapján járó végkielégítés az általános igényérvényesítési határidőn, a három éves munkajogi elévülési időn belül követelhető. A felperes ezen keresetindítási határidőn belül terjesztette elő keresetlevelét. Az, hogy a munkavállaló az intézkedés jogellenességét is állította, irreleváns, mert annak jogellenessége iránt nem lépett fel, és nem az intézkedés jogellenessége alapján követelte a végkielégítést.
- [16] Az alperes tévesen hivatkozott a Kp. 2.§ (4) bekezdése szerinti tartalom szerinti elbírálás elvére a perbeli esetben. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) az értelmező rendelkezések között, a 7.§ (1) bekezdésben, a 8. és 11. pontokban határozza meg a

jogalap és a keresettel érvényesített jog fogalmát a következők szerint: jogalap az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza és annak alapján az igény támasztására feljogosít; keresettel érvényesített jog: az az alanyi jog, amelynek érvényesítését anyagi jogi jogszabály biztosítja.

- [17] A Kp. a Pp-vel szemben nem írja elő, hogy a keresetlevélnek tartalmaznia kell az érvényesíteni kívánt jogot a jogalap megjelölése útján, az érvényesíteni kívánt jogot és a kereseti kérelmet megalapozó tényeket, az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelést. A Kp. 37.§ (1) bekezdés f) pontja alapján a felperest a jogszabálysértés körében konkrét jogszabályi rendelkezés megsértésének megjelölési kötelezettsége nem terheli a kereseti kérelem benyújtásakor, csupán a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet kell megjelölnie az annak alapjául szolgáló tényekkel és bizonyítékokkal. Amennyiben azonban a közigazgatási perben előterjesztett keresetlevélben meghatározásra került a jogalap, valamint az érvényesíteni kívánt jog, a tényállítás és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelés, az az irányadó az eljáró bíróság számára, attól a tartalom szerinti elbírálás elve alapján nem lehet eltérni, a jogalapot átminősíteni. Habár a felperes valóban állította azt is, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a jogviszonyát, de az érvényesíteni kívánt jog, a végkielégítés iránti igénye nem ezen a tényállításon és jogalapon került előterjesztésre. A felperes egyértelműen megjelölte, hogy annak jogalapja a Haj. tv. 42.§ (1) bekezdése, míg tényállítása az, hogy az alperes felmentéssel szüntette meg a jogviszonyát. A tartalom szerinti elbírálás elvére hivatkozással nem lehet a felperes kifejezetten és egyértelműen megjelölt nyilatkozatától eltérő jogalapon elbírálni a keresetet, mert ez a Kp. 2.§ (4) bekezdésben meghatározott rendelkezési és nyilatkozási elvet, valamint a kereseti kérelemhez kötöttséget sérti.
- [18] A felperes által felhozott egyéb indokok aaptalanok. A törvényszék a kinevezési okirat becsatolásának hiánya miatt jogkövetkezményt nem alkalmazott, a tájékoztatás a végzés jogszerűsége vagy jogellenessége szempontjából irreleváns.
- [19] A keresetlevél visszautasítására a Kp. 45.§ (1) bekezdése szerinti nyolc napos határidő irányadó, a Pp. 110.§ (1) bekezdésében meghatározott harminc napos határidő a Kp. eltérő rendelkezése folytán nem alkalmazható. A keresetindítási határidő elmulasztása a Kp. 48.§ (1) bekezdés i) pontja és a Kp. 81.§ (1) bekezdés a) pontja alapján azonban olyan perakadály, amelynek észlelése esetén a bíróságnak az eljárást bármely szakaszában meg kell szüntetni, akár az érdemi tárgyalás során, vagy azt követően is.
- [20] A megismételt eljárásban a bizonyítást a felperes által előadott tényállítások és jogalap alapján kell lefolytatni. Vizsgálni szükséges, hogy a felperes jogviszonya mikor, milyen módon szűnt meg: a felek külön intézkedése nélkül, avagy az alperesi munkáltató egyoldalú jognyilatkozata folytán. Amennyiben a jogviszony az alperes egyoldalú jognyilatkozata folytán szűnt meg, az intézkedés az alakiságai, tartalma, az abban meghatározott indok, a megszüntetés ideje, valamint az eset összes körülményei alapján milyen megszüntetési módnak minősült. A vizsgálatot a vonatkozó jogállási törvények jogviszony megszüntetést szabályozó kógens rendelkezései alapján kell lefolytatni. Mindezeket követően lehet megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a felperes honvédelmi alkalmazotti jogviszonya milyen módon szűnt meg, és e mód alapján megilleti-e őt végkielégítés. A bizonyítás azonban nem terjedhet ki az intézkedés esetleges jogellenessége folytán járó, az Mt. 82.§-ában szabályozott jogkövetkezményekre, mert e vonatkozásban a felperes valóban elmulasztotta a keresetindítási határidőt.
- [21] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogszabálysértő visszautasító végzést - a Kp. 114. § (4) bekezdése alkalmazásával - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

Záró rész

- [22] A Kúria a fellebbezést a Kp. 114. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [23] Az alperes költségjegyzéken felszámított költségének összegét a Kúria a Kp. 112. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 110. § (3) bekezdése alapján állapította meg. A megítélt költség összege a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdésén alapul, melyet a Kúria a másodfokú eljárásban ténylegesen végzett munka, az előterjesztett észrevételre figyelemmel a 3.§ (6) bekezdés alapján mérsékelt. A felperes költségjegyzéket nem terjesztett elő, ezért a Kúria költséget a Kp. 35.§ (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 82.§ (3) bekezdés alapján nem állapított meg.
- [24] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján a fellebbezési eljárás illetékmentes.
- [25] A végzés ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

, 2020. augusztus 24.

. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Kulicity Mária s. k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin Éva s. k. bíró